

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

بسمه تعالی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

عنوان استاندارد: (تدوین / بازنگری):

تدوین استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه‌ای

دفتر هیئت امنای سازمان
تحقیقات و آموزش کشاورزی

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه‌ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)
تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

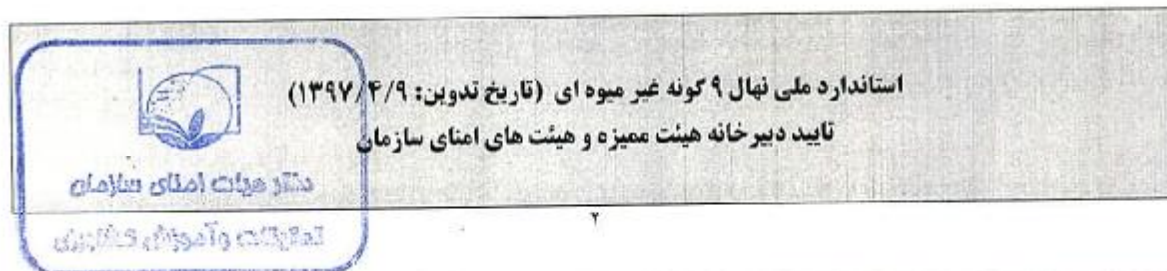

مقدمه:

بر اساس قانون ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال، موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ملزم به تدوین و بروزرسانی استانداردهای تولید بذر و نهال و کنترل و نظارت بر تولید نهال و بذر می‌باشد. همچنین بر اساس قانون فوق، تولیدکنندگان موظف به رعایت استانداردهای اعلام شده از طرف موسسه خواهند بود. با توجه به هجوم گسترده ریزگردها به کشور به عنوان یک تهدید زیست محیطی، مبارزه با آنها اهمیت دوچندانی یافته و بر همین اساس، کارگروهی از متخصصین اقدام به پیشنهاد ۹ گونه غیر میوه‌ای جهت کاشت در عرصه با هدف مبارزه با گسترش ریزگردها نموده‌اند. مسلماً مهمترین نهاده جهت نیل به این هدف تولید نهال استاندارد این ۹ گونه غیر میوه‌ای می‌باشد. بنابراین، موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال با همکاری متخصصین مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان خوزستان، موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع، سازمان جنگل‌ها و مراتع، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان ملی استاندارد و دفتر کشاورزی و توسعه پایدار وزارت جهاد کشاورزی اقدام به تدوین استاندارد تولید نهال این ۹ گونه غیر میوه‌ای نموده است. امید است تا تولیدکنندگان نهال گونه‌های غیر میوه‌ای، با رعایت این استانداردها، گام مهمی در جهت مبارزه با پدیده ریزگردها بردارند.

تعاریف:

روش جنسی: استفاده از بذر به عنوان منبع تکثیر برای ازدیاد که ایجاد تنوع را به دنبال دارد.
روش غیر جنسی: استفاده از سایر اندام‌های گیاهی به عنوان منبع تکثیر که غالباً نتایجی شبیه گیاه مادری تولید می‌نمایند.
بازکاشت: با توجه به سرشت گونه‌ها، بعضی از آنها بعد از جوانه‌زنی و سبز شدن بذرشان نیازمند جابجایی و بازکاشت مجدد می‌باشند. بنابراین منظور از "۱+۱" نهال دوساله‌ای است که یک سال در خزانه و سال دوم در گلدان یا خزانه دوم بازکاشت شده است و منظور از "۱+۰" نهال یکساله بدون بازکاشت است.

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

جداول استانداردهای پیشنهادی:

سلمکی بوته‌ای *Atriplex halimus* (Torr.) S. Watson .

این گونه با بذر به صورت نهال گلدانی تکثیر می‌گردد و بذر آن در حال حاضر از پایه‌های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع‌آوری می‌شود. ویژگی‌های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

این گونه بومی اروپا، شمال آفریقا، صحرا، مراکش، تونس و نواحی خشک مدیترانه می‌باشد. در ایران در استان‌های جنوبی و کویری بصورت کاشته شده پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی			کمی			
*** ماری از آفات و بیماری‌های	جوانه انتهایی	بوته	حجم ریشه *	قطر ریشه mm	ارتفاع نهال cm	سن انتقال نهال
-	تاج سالم	تک بن بودن	۱۵×۲۶	≥ ۳	≥ ۴۰	*(+۱) **

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی برآورد شده است.

** (+۱) کاشت بذر در گلدان و انتقال نهال یک ساله و بدون بازکاشت به بستر اصلی است.

*** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

تعداد گلدان در واحد سطح	تیمار بذر	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	سن نهال
۱۰۰	خیساندن در آب سرد و برداشتن براکته‌های اطراف دانه	۱۵×۲۶	یکساله

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

تأیید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت امنای سازمان

سازمان ملی استاندارد ایران

تعمیرات دائمی: ۰۲۱۲۰۰۰۰۰۰۰

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

Atriplex leucoclada Boiss.

سلمکی ساقه سفید

این گونه با بذر (روش جنسی) و به صورت نهال گلدانی تکثیر می گردد و بذر آن در حال حاضر از پایه های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع آوری می شود. ویژگی های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

مناطق پراکنش این گونه ایران، قفقاز، آسیای مرکزی، افغانستان، پاکستان، عراق، سوریه، اردن، لبنان و شبه جزیره عربستان می باشد. در ایران در شمال، شمال غرب، مرکز، شمال شرق، شرق و جنوب شرق در استان های گیلان، آذربایجان، همدان، کرمانشاه، ایلام، لرستان، اصفهان، بختیاری، فارس، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان، بلوچستان، سمنان، نهران به صورت خود رو پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی			کمی			
*** عاری از آفات و بیماری های	جوانه انتهایی	بوته	حجم ریشه *	قطر ریشه به mm	ارتفاع نهال به cm	سن انتقال نهال
-	تاج سالم	تک بن بودن	۱۵×۲۶	≥۳	≥۴۰	** (۰+۱)

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی برآورد شده است.

** (۰+۱) کاشت بذر در گلدان و انتقال نهال یک ساله و بدون بازکاشت به بستر اصلی است.

*** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

تعداد گلدان در واحد سطح	تیمار بذر	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	سن نهال
۱۰۰	خیساندن در آب سرد	۱۵×۲۶	یکساله

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

تأیید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دایمی هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

Atriplex lentiformis (Torr.) S. Watson .

سلمکی دانه عدسی

این گونه با بذر به صورت نهال گلدانی تکثیر می گردد و بذر آن در حال حاضر از پایه های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع آوری می شود. ویژگی های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

این گونه بومی شمال مکزیک و جنوب غرب آمریکا می باشد. در ایران در استان های جنوبی و کویری و بیابانی به صورت دست کاشت پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی			کمی			
*** عاری از آفات و بیماری های	جوانه انتهایی	بوته	حجم ریشه *	قطر ریشه به mm	ارتفاع نهال به cm	سن انتقال نهال
-	تاج سالم	تک بن بودن	۱۵×۲۶	≥۳	≥۳۰	۱+۱) **

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی برآورد شده است.

** (۱+۱) کاشت بذر در گلدان و انتقال نهال یک ساله و بدون باز کاشت به بستر اصلی است.

*** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

تعداد گلدان در واحد سطح	تیمار بذر و قلمه	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	سن نهال
۱۰۰	خیساندن در آب سرد و برداشتن براکته های اطراف دانه	۱۵×۲۶	یکساله

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)
تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

Dalbergia sissoo Roxb.

شیشم (جک)

این گونه به روش غیر جنسی (با استفاده از قلمه و پاجوش‌های تولیدی روی پایه‌های مادری) و به صورت نهال گلدانی تکثیر می‌گردد و قلمه آن در حال حاضر از پایه‌های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع‌آوری می‌شود. ویژگی‌های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

مناطق پراکنش این گونه جنوب شرق ایران، افغانستان، پاکستان و هندوستان می‌باشد. در ایران در جنوب غرب، مرکز، شرق، جنوب و جنوب شرق در استانهای هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان، بلوچستان به صورت خود رو پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی			کمی			
سن نهال	ارتفاع نهال به cm	قلمر یقه به mm	حجم ریشه *	ساله	جوانه انتهایی	*** عاری از آفات و بیماری‌ها
** (۰+۱)	≥ ۴۰	≥ ۴	۲۰×۳۰	تک بودن	سالم	
** (۰+۲)	≥ ۸۰	≥ ۶				

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی برآورد شده است.
 ** (۰+۱) و (۰+۲) کاشت قلمه در گلدان و انتقال نهال یکک و دو ساله و بدون باز کاشت به بستر اصلی است.
 در مورد نهال دوساله هرس ریشه در دو نوبت (پایان فصل رویشی سال اول و پایان خرداد سال دوم) انجام شود.
 *** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

سن نهال	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	تیمار قلمه	تعداد گلدان در واحد سطح
یکساله دو ساله	۲۰×۳۰	-	۶۵

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت امنای سازمان

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

Eucalyptus microtheca F. Muell.

اکالیپتوس سیاه

این گونه با بذر و به صورت نهال گلدانی تکثیر می گردد و بذر آن در حال حاضر از پایه های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع آوری می شود. بذر این گونه مستقیماً در گلدان کشت می شود. ویژگی های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

این گونه در استرالیا بصورت خودرو و به صورت کاشته شده و مناطق پراکنش آن در ایران، هندوستان، برزیل و آرژانتین، اسپانیا، جنوب فرانسه و نواحی گرمسیری جهان می باشد. در ایران در جنوب غرب، مرکز، جنوب غربی در استان های جنوبی فارس، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان، بلوچستان، به صورت کاشته شده پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی		کمی				
سن نهال نهال	ارتفاع نهال به cm	قطر ریشه به mm	حجم ریشه *	ساقه	جوانه نهایی	*** عاری از آفات و بیماری های
0+1	≥ 50	≥ 5	15x28	تک بودن	سالم	<i>Meloidogyne</i> spp. <i>Armillaria mellea</i> <i>Rosellinia necatrix</i> <i>Rhizoctonia solani</i> <i>Phytophthora megasperma</i> <i>Pythium debaryanum</i>
0+2	≥ 80	≥ 7				

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی برآورد شده است.

0+1 و 0+2 کاشت بذر در گلدان و انتقال نهال یک ساله و دوساله بدون باز کاشت به بستر اصلی است. در مورد نهال دوساله هرس ریشه در دو نوبت (پایان فصل رویشی سال اول و پایان خرداد سال دوم) انجام شود. *** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

سن نهال	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	تیمار بذر	تعداد گلدان در واحد سطح
یکساله	15x28	-	100
دو ساله			

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

نایب دبیر خانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

Lycium depressum Stocks

دیو خار (سریم)

Lycium shawii Roemer & Schult

این گونه از دو طریق بذر و قلمه و به صورت نهال گلدانی تکثیر می گردد. بذر و قلمه آن در حال حاضر از پایه های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع آوری می شود. ویژگی های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

مناطق پراکنش این گونه ایران، ترکیه، پاکستان، عراق و شمال آفریقا می باشد. در ایران در شمال، شمال غربی، مرکز، شمال شرقی، جنوب و جنوب شرقی در استانهای فارس، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان، بلوچستان، خراسان، گیلان، کرمانشاه، اصفهان، سمنان، تهران و یزد به صورت خود رو پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی			کمی			
*** عاری از آفات و بیماری های	جوانه انتهایی	بوته	حجم ریشه *	قطر ریشه به mm	ارتفاع نهال به cm	سن انتقال نهال
		تک بن	۱۵×۲۸	≥۴	≥۳۰	*(+۱)**
	ناج سالم	بودن		≥۶	≥۶۰	*(+۲)**

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی برآورد شده است.

** *(+۱) و *(+۲) کاشت بذر در گلدان و انتقال نهال یک ساله و بدون باز کاشت به بستر اصلی است. در مورد نهال

دوساله هرس ریشه در دو نوبت (پایان فصل رویشی سال اول و پایان خرداد سال دوم) انجام شود.

*** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

تعداد گلدان در واحد سطح	تیمار بذر	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	سن نهال
۱۰۰	خیساندن در آب به مدت ۲۴ ساعت	۱۵×۲۸	یکساله دوساله

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

نایب دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

سازمان ملی استاندارد ایران

تولیدات و آموزش کشاورزی

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دایمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

خرزهره *Nerium indicum* Miller

این گونه به روش غیر جنسی (با استفاده از قلمه) و به صورت نهال گلدانی تکثیر می گردد و قلمه آن در حال حاضر از پایه های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع آوری می شود. ویژگی های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

مناطق پراکنش این گونه ایران، پاکستان، عراق، هند، شبه جزیره عربستان و شمال آفریقا می باشد. در ایران در مناطق جنوب و جنوب شرقی در استانهای فارس، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان، بلوچستان به صورت خود رو پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی		کمی				
*** عاری از آفات و بیماریهای	جوانه انتهایی	بونه	حجم ریشه *	قطر بته به mm	ارتفاع نهال به cm	سن انتقال نهال
شته						
<i>Pseudomonas savastanoi</i> pv. <i>Nerii</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i> <i>Armellaria mellea</i> <i>Rhizobium rhizogenes</i> <i>Tomato spotted wilt virus</i> <i>Cucumber mosaic virus</i> <i>Strawberry latent ringspot virus</i> <i>Xylella fastidiosa</i>	تاج سالم	تک بن بودن	۲۰×۳۰	≥۵	≥۴۰	** (۰+۱)

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی پرآورد شده است.

** (۰+۱) کاشت بذر در گلدان و انتقال نهال یک ساله و بدون بازکاشت به بستر اصلی است.

*** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

سن نهال	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	تیمار قلمه	تعداد گلدان در واحد سطح
یکساله	۲۰×۳۰	شتشتو با آب جهت رفع شیرابه	۶۵

سازمان ملی استاندارد ایران

تاسیس ۱۳۳۷

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دایمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

Seidlitzia Rosmarinus (Ehrenb.) Bge. Ex Boiss..

اشنان

این گونه با بذر و به صورت نهال گلدانی تکثیر می گردد و بذر آن در حال حاضر از پایه های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع آوری می شود. ویژگی های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

مناطق پراکنش این گونه ایران، آسیای مرکزی، عراق، سوریه، اردن، فلسطین و شبه جزیره عربستان می باشد. در ایران در مرکز و جنوب در استانهای کرمانشاه، اصفهان، یزد، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، بلوچستان، سمنان، تهران و خراسان به صورت خود رو پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی			کمی			
*** ماری از آفات و بیماریهای	جوانه انتهایی	بونه	حجم ریشه *	قطر ریشه به mm	ارتفاع نهال به cm	سن انتقال نهال
-	ناج سالم	تک بن بودن	۱۵×۲۸	≥۳ ≥۵	≥۲۰ ≥۴۰	(۰+۱) ^{۰۰} (۰+۲) ^{۰۰}

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی برآورد شده است.

** (۰+۱) و (۲+۰) کاشت بذر در گلدان و انتقال نهال یک ساله و دو ساله و بدون باز کاشت به بستر اصلی است. در مورد نهال دوساله هرس ریشه در دو نوبت (پایان فصل رویشی سال اول و پایان خرداد سال دوم) انجام شود. *** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

تعداد گلدان در واحد سطح	تیمار بذر	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	سن نهال
۱۰۰	خیساندن در آب سرد به مدت ۲۴ ساعت	۱۵×۲۸	یکساله دو ساله

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۵۳

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دایمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

Tamarix passerinoides Del. Ex Desv

شور گز

T. leptopetala Bge

T. tetragyna Ehrenb.

این گونه به روش غیر جنسی (با استفاده از قلمه) و به صورت نهال گلدانی تکثیر می گردد و قلمه آن در حال حاضر از پایه های شناسایی شده از مناطق مختلف جمع آوری می شود. ویژگی های کمی و کیفی نهال استاندارد این گونه و مشخصات تولید آن در نهالستان به شرح جداول شماره (۱) و (۲) است.

مناطق پراکنش این گونه ایران، شوروی (آسیای مرکزی)، افغانستان، پاکستان، عراق، سوریه، اردن، لبنان، فلسطین، شبه جزیره عربستان و شمال آفریقا می باشد. در ایران در شمال غرب، جنوب غرب، مرکز، شمال شرق، شرق، جنوب و جنوب شرق در استانهای آذربایجان، اصفهان، یزد، فارس، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان، بلوچستان، خراسان و تهران به صورت خود رو پراکنش دارد.

جدول شماره (۱) مشخصات کمی و کیفی نهال

کیفی			کمی			
*** عاری از آفات و بیماریهای	جوانه های انتهایی	بوته	حجم ریشه *	قطر تنه به mm	ارتفاع نهال به cm	سن انتقال نهال
<i>Saissetia oleae</i> Witches broom phytoplasma	تاج سالم	تک بن بودن	۲۰×۳۰	≥۵	≥۴۰	(۰+۱)

* حجم ریشه نهال برحسب اندازه گلدان مورد نیاز برای تولید گلدانی برآورد شده است.

** (۰+۱) کاشت بذر در گلدان و انتقال نهال یک ساله و بدون بازکاشت به بستر اصلی است.

*** تولید و جابجایی نهال باید با رعایت اصول و موازین قرنطینه و بهداشت گیاهی کشور انجام شود.

جدول شماره (۲) مشخصات تولید نهال در نهالستان

تعداد گلدان در واحد سطح	تیمار قلمه	ابعاد گلدان مورد استفاده cm	سن نهال
۶۵	-	۲۰×۳۰	یکساله

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

دبیر هیئت امنای سازمان

تحقیقات و آموزش کشاورزی

مصوبه نود و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی هیئت امنای

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۵/۲۱

منابع مورد استفاده:

۱- اسدی، مصطفی. ۱۳۸۰. فلور ایران شماره ۳۸: تیره اسفناجیان (Chenopodiaceae). موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور.

۲- اسدی، مصطفی. ۱۳۶۷. فلور ایران شماره ۱: تیره گز (Tamaricaceae). موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور.

۳- بناکار، محمد حسین و غلامحسین رنجبر. ۱۳۹۲. مطالعه سرعت سبز شدن، قابلیت استقرار و عملکرد تعدادی از گونه های شورپسند در شرایط شور. مجله تنش های محیطی در علوم زراعی. جلد ششم، شماره دوم، نیمه دوم ۱۴۶-۱۳۷

۳- خاتم ساز، محبوبه. ۱۳۷۷. فلور ایران شماره ۲۴: تیره سیب زمینی (Solanaceae). موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور.

۴- دیناروند، مهری. ۱۳۸۱. فلور ایران شماره ۴۱: تیره خرزهره (Apocynaceae). موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

۵- ولی الله، مظفریان. ۱۳۸۳. درختان و درختچه های ایران. تهران. فرهنگ معاصر

۶- محمد زاده، الله وردی؛ باقری، فاطمه؛ تراهی، علی اصغر و معلمی، نورالله. ۱۳۹۵. ارزیابی زادآوری طبیعی ذخیره گاه جنگلی گونه شیشم *Dalbergia sissoo* Roxb. در استان خوزستان. نشریه پژوهشهای علوم جنگل. جلد ۲۳ ویژه نامه شماره ۲

۷- تراهی، علی اصغر. ۱۳۸۱. مطالعه برخی از خصوصیات اکولوژیک و جنگل شناسی گونه شیشم *Dalbergia sissoo* Roxb. در ارتفاعات استان خوزستان. پایان نامه کارشناسی ارشد.

۸- Verlagsanstalt. ۱۹۸۴. Flora Palaestina, part 1. The Israel Academy of science and Hummanity. Jersalem.

Verlagsanstalt

۸- Verlagsanstalt. ۱۹۸۴. Flora Palaestina, part 1. The Israel Academy of science and Hummanity. Jersalem.

استاندارد ملی نهال ۹ گونه غیر میوه ای (تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۴/۹)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای سازمان

دفتر هیئت امنای سازمان

تحقیقات و آموزش کشاورزی